

STAROŻYTNE ATENY

Ateny były otwartym miastem-państwem (bystat). Ateńczycy zajmowali się handlem i interesowali się życiem poza Atenami. Uprawiali (dyrket) i sprzedawali oliwki i winogrona, a kupowali zboże z obszarów Morza Czarnego. Mieszkańcy Aten trzymali także niewolników (slaver), którzy musieli pracować na roli lub przy pracach rzemieślniczych.

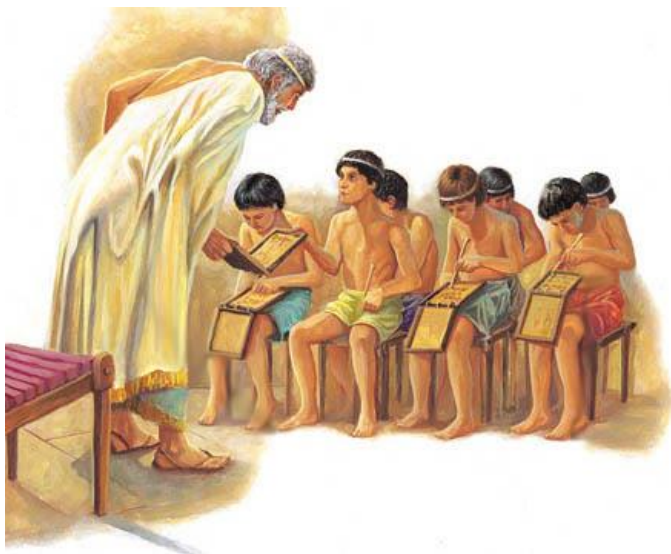
Widok na akropol w Atenach

Większość Ateńczyków wiodła przyjemne lecz proste życie. Zakłada się, że wyżej ceniono czas wolny niż bogactwo. Domy ateńskie były dość skromne. Mieszkańcy zazwyczaj tylko w nich spali i jedli. Inne zajęcia odbywały się zazwyczaj w przestrzeni publicznej, gdzie budynki były bardziej okazałe. Zdobiono zarówno świątynie (templer), jak i teatry na świeżym powietrzu oraz obiekty sportowe.

Jedna ze świątyń na akropolu w Atenach. Świątynia ta nazywa się Erechtejon i poświęcona jest Posejdonowi i Atenie.

Kobiety w Atenach nie były zbyt doceniane. Ich głównym zadaniem było rodzenie i opieka nad dziećmi. Dziewczynki zazwyczaj nie chodziły do szkoły, a ich nauka sprowadzała się do umiejętności potrzebnych w gospodarstwie domowym oraz przyuczenia do roli żony i matki. Mężczyźni natomiast zajmowali się pracą i życiem publicznym. Chłopcy mogli chodzić do szkoły, gdzie uczyli się m. in. alfabetu, matematyki, muzyki i gimnastyki.

Do szkoły w Atenach mogli chodzić tylko chłopcy. Miejsce kobiet i dziewcząt było w domu.

Początkowo Atenami rządziła grupa bogatych mężczyzn. Około 500 roku p.n.e. wprowadzono nowy ustrój zwany **demokracją**. Słowo to pochodzi z greki i oznacza władzę ludu. W demokracji ateńskiej tylko wolni, pełnoletni mężczyźni mogli decydować o losach państwa. Zbierali się oni na zgromadzeniu ludowym (**folkeforsamling**), gdzie poprzez głosowanie podejmowali ważne decyzje. Kobiety, cudzoziemcy (**utlendinger**) i niewolnicy nie mieli prawa głosu. Oznaczało to, że spośród 300 000 mieszkańców Aten tylko 40 000 uczestniczyło w zgromadzeniu. Demokracja ateńska różni się od obecnej. Jednak dała ona podstawy do rozwoju demokracji, jaką znamy dzisiaj.

Zgromadzenie ludowe zbierało się na placu zwanym **agorą**.

Ateny to obecna stolica Grecji.

STAROŻYTNE ATENY – zadania

1. Znajdź 18 słów związanych ze starożytnymi Atenami

ATENY

T S M B D E M O K R A C J A S
G I M N A S T Y K A J B R S Z
G R E C Y A T E N Y G R P Q K
C I L R K B H C E N Y W Ż Ę O
Z B O Ż E W I N O G R O N A Ł
I J M K Ł C Y F W V U I Ę S A
Ś W I A T Y N I A K R O P O L
A G O R A B J L I J H D P Ó B
M Y F W A Ż P F I W A D A V T
I A Z G Ł O S O W A N I E K W
A G M K K K R I L A D Z W V Ż
S O L I W K I R K H E W I A F
T R K E F N I E W O L N I C Y
O S P O R T P A Ń S T W O J V
B Z D C S T E A T R T W U K Z

miasto	państwo	handel	oliwki	winogrona
zboże	niewolnicy	Grecy	świątynia	teatr
sport	demokracja	głosowanie	agora	akropol
szkoła	gimnastyka	Ateny		

2. Wpisz niektóre słowa z zadania 1

_____ : system polityczny, który powstał w starożytnych Atenach. Poprzez głosowanie obywatele brali udział w rządzeniu swoim państwem.

_____ : owoce uprawiane w Grecji. Służą do produkcji wina.

_____ : ludzie, będący własnością innych ludzi. W Grecji musieli oni wykonywać najcięższe prace.

_____ : piękny budynek, w którym Grecy oddawali cześć któremuś z bogów.

_____ : aktywność fizyczna ludzkiego ciała, Grecy bardzo go cenili.

_____ : plac w mieście, na którym zbierali się Grecy, by głosować.

_____ : dziewczynki w Atenach nie mogły tam chodzić.

_____ : jedno ze starożytnych państw-miast, obecnie stolica Grecji.

3. Połącz części zdań w całość

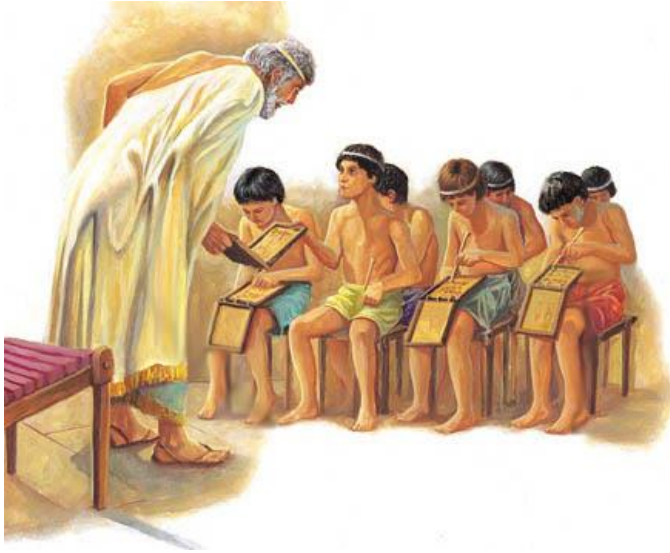
Ateny były		musieli pracować w polu.
Niewolnicy		nie brały udziału w życiu politycznym.
Ateńczycy budowali		chodzili wyłącznie chłopcy.
Kobiety w Atenach		państwem-miastem.
Do szkół		podejmowali ważne decyzje poprzez głosowanie.
Podczas Zgromadzenia Ludowego obywatele		piękne świątynie.

4. Połącz polskie i norweskie słowa

świątynia		bystat
państwo-miasto		folkeforsamling
uprawiać		tempel
niewolnik		dyrke
Zgromadzenie ludowe		utlending
cudzoziemiec		slave

5. Co przedstawiają ilustracje?

.....

.....

Źródła:

Globus Samfunnsfag 5. trinn

[Den greske antikken - Norsk Nettskole](#)

Wikipedia

Midgard 5. trinn

Zdjęcia:

https://byrneathens.files.wordpress.com/2011/11/greece_1.jpg

<http://images.fineartamerica.com/images-medium-large/1-women-of-ancient-greece-granger.jpg>

<http://www.cam.ac.uk/sites/www.cam.ac.uk/files/styles/content-580x288/public/news/research/news/democracyalifecropped.jpg?itok=skg75vJE>

http://m.ocdn.eu/_m/b1721c0a004bd474b5406d7f89846228,14,1.gif